

ГРОМАДСЬКА ДУМКА

газета політична, економічна і літературна

Умови передплати. З приставкою і пересилкою: на рік 4 карб., на 1/2 року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 міс. 50 коп. За кордон: на рік 9 карб., на пів року 4 карб., 50 коп. За зміну адреси 30 коп.

Передплату приймають: 1) у Києві, в конторі редакції „Громадської Думки“ (Михайлівська ул., ч. 10) щодня з 10 до 5 годин дня, 2) в книгарні журналу „Кіевская Старина“ (Безаківська ул., ч. 14) Передплатувати можна тільки з 1-го дня кожного місяця

виходить щодня, окрім понеділків

Рік перший.

Од редакції: Читаючи нашу газету, треба вимовляти — як йе, и — як ы.

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінити статі; більші статі, до друку негодніші, переходять в редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки й дописи одразу знищуються. Умови друкування оповісток: За рядок попереду тексту, або за його місце платиться: за перший раз 40 коп., за другий 20 коп. За рядок після тексту за перший раз 20 коп., за другий 10 к. Хто шукає заробітку, платить за оповістку в 3 рядки 10 коп. за раз

Телефон № 1458.

Громадська Думка

щоденна політична, економічна і літературна газета, виходить в Києві з 1-го січня (января) року 1906.

ГРОМАДСЬКА ДУМКА дає щоденний огляд життя політичного, громадського, економічного і літературного на Україні, в Росії й по чужих землях; звістки про всякі світові події, цікаві нашим людям; поезії та оповідання, наукові фельетони і т. ін.

В ГРОМАДСЬКІЙ ДУМЦІ досі згодились писати: проф. Антонович В., Балабуха С., Бондаренко Ів., Боржковський В., Василенко М., Верзілов А., Винниченко Вол., Волох С., Вороний М., Ганейзер Е., Гнатюк В., Грінченко Б., Грінченко М. (Загірня) Григоренко Гр., проф. М. Грушевський, Грушевський Ол., Дмитрів М., Дніпрова Чайка, Доманицький В., Дорошенко В., Дорошенко Д., Фремов С., Жебуньов Л., Житеський П., Квасницький Є., Квітка К., Коваленко Гр., Козловський В., Комацький М., Комарова Г., Конощенко А., пр.-доц. Корчак-Чепурковський А., Коцюбинський М., Кошовий В., проф. Кримський А., Левіцький М., Леонтович В., Липа Ів., Липковський С., Лисенко М., Лісовський Ол., Лозинський М., Лотоцький Ол., Маковей С., Маркович Д., Матушевський Ф., Мирний П., Миронець В., Науменко В., Палалка Л., проф. Перетц В., проф. Погодин А., Русова С., Русов О., Самійленко В. (Сивенський), Славинський М., Сластьон О., Смуток П. Сього чий Гр., Степаненко В., Тимченко Є., Туган-Барановський М., Франко Ів., Чернявський М., Чикаленко С., Шраг І., Ярошевський Б., Яновська Л. та інші.

Ціна газети Громадська Думка на рік 4 карб., на пів року 2 карб., на 3 місяці 1 карб., на 1 місяць 50 коп. з пересилкою. За кордон на рік 9 карб., на пів року 4 карб., 50 коп.

Громадська Думка виходить щодня, окрім понеділків та після свят. Адреса редакції Громадської Думки — у Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

НОВА ГРОМАДА

літературно-науковий місячник, виходить з січня року 1906.

НОВА ГРОМАДА містить твори красного письменства (поезії, оповідання, повісті, драматичні твори), наукові й публіцистичні статі, огляди політичного і громадського життя на Україні й по-за її межами і т. ін.

НОВА ГРОМАДА має тих самих співробітників, що і Громадська Думка; виходить щомісяця книжками по 10 аркушів друку.

Ціна з пересилкою на рік 6 карб., з кордон — 8 карб. 50 коп., окрема книжка коштує 75 коп.

Адреса редакції НОВА ГРОМАДА — в Києві, Михайлівська ул., ч. 10.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

Передплатувати ГРОМАДСЬКУ ДУМКУ і НОВУ ГРОМАДУ, окрім контори (Михайлівська, 10), можна ще по сіх місяцях: у Києві 1) в книгарні „Кіевской Старини“, Безаківська ул., ч. 14. 2) у д. Компанійця, Хрещатик, ч. 54. у Ніжині в книгарні п-ні Чекмарьової. у Львові (Галичина) в книгарні Наукового товариства ім. Шевченка, ул. Театральна, ч. 1.

Вийшла 1-ша книжка журналу

„НОВА ГРОМАДА“

Надруковано в ній: Мое останнє слово, оповідання В. Винниченка.—Невдячний кінь, вірші В. Сивенського.—Національна та інтернаціональна ідея А. Бебеля та Е. Пернерсторфера, з передмовою Б. Грінченка.—На святвечір, оповідання Д. Марковича.—Справа ірландської мови, розвідка Ф. Фегі, переклад Л. У.—Легенда, вірші М. Вороного.—Пенсія, оповідання М. Левіцького.—Перша жінка, вірші Б. Грінченка.—Володимир Лесевич, Д. Дорошенка.—Пам'яті Романа Сембатовича, Б. Грінченка.—За кордоном, огляд Б. Ярошевського.—Відгуки з життя та письменства. І Проукраїнську пресу, Сергія.—Наші товариства.—Бібліографія.—Українська преса.—Нові книжки.

Друга книжка друкується і незабаром має вийти.

КОБЗАРЬ Т. ШЕВЧЕНКА.

Музика Владислава ЗАРЕМБИ

для співу з супроводом фортепіана.

1. Вітре буйний, вітре буйний (соп.)	40	15. На що мені чорні брови	50
2. Ой умер старий батько (м.-сопр.)	30	16. У перетяку ходила по горіхи	30
3. Минають дні, минають ночі (барбас.)	60	17. Каліна. Балада. Чого ти ходиш на могилу	60
4. До сестри (сопр.)	30	18. Як би мені черевиків	30
5. Не журуся я (бар.)	60	19. На городі коло броду	30
6. Не топодю високу (баритон)	60	20. Трала ла трала ла, на базарі була	30
7. Через гору іду	30	21. Утопала стежечку через яр	30
8. Зоря з місяцем над долиною пострічалася	60	22. Думи мої, думи! Ви мої єдині	45
9. Ой одна я, одна, як блинонька в полі (сопр.)	60	23. Ой люди, люди моя дитино	30
10. За думою дума роєм вилітає	45	24. Над Дніпровою сагою	45
11. Чого мені тяжко (бар.)	45	25. І тут і всюди скрізь поганю	45
12. Тече вода в синє море	45	26. Як би мені мамо намисто з хати	60
13. Закувала зозульська (барит.)	30	27. Не женися на багатій, бо вижене з хати	45
14. На улиці не весело, в хаті батько лає	30	28. Сонце заходить гори чорніють	45
		29. І багата я, і вродлива я	45
		30. Зановит. Як умру то поховайте	30

Всі оці ноти продаються у Києві в книгарнях

Л. та В. Ідзиковських, Хрещатик, 29 та 35.

Від адміністрації часопису.

Просимо передплатників, коли вони міняють адресу або поновляють передплату, прислати друковану адресу або показувати номер бандеролі, за яким висилалася газета. Оповіщаємо, що номери за січень (янів.) розійшлися і комплекти більш висилатися не будуть.

КУСТАРНА ВИСТАВКА

у музеї (проти Царського саду) щодня від 10 до 4 години. В будень дорослі платять 25 к, учні 15 к., а в неділю всі 15 к. к 37—18 113

ЗУБНА ЛІКАРНЯ

Д-рів Верезняцького і Д. Цигури Фундука. 30, ріг Театральн. Прийм. від. 9 ран. до 7 г. веч. Гоїння, plomb., вярив., штучні зуби. Плата по затвер. таксі. Парала і гоїння 40 коп. 30—30

Київ, 14-го березня.

Скрізь тепер ідуть вибори у Державну Думу. Це діло зовсім нове, люде ще не звикли до його, де-хто й не може до-ладу розібратись у таких „крутих“ словах, що вживаються у розмовах про вибори. Тож вважаємо, що конче треба помогти нашим людем розібратись гарненько ці справи, зрозуміти ті нові, незвичайні слова, а найпаче добре, ясно розібрати і розміркувати, що воно за партії, чого кожна з їх хоче, яка партія для нашого народу добра, а яка ні.

У Не давно партія „Народної Свободи“ у Києві вийшла „у блок“ з кількома партіями: українською демократично-радикальною, польською конституційно-демократичною та народовою та єврейською безпартійною спілкою.

„Блок“—значить: тимчасова, дочасна згода чи умова між партіями для якого-небудь спільного діла. Коли-б це розказати по простому, то воно виходить так, як наприклад: скільки халяв-господарів спрягаються до одного плуга чи під одну вагу, або до машини якої; вкупі, гуртом зроблять те діло, вюруть, скільки кому припадає чи вимоложать машинною кожному на його пай, тай потім вже розходяться і кожний собі робить окремо.

Згадані вище партії зробили тепер блок для того, щоб—лежче було спільними, з'єднаними силами вибрати в думу таких людей, які будуть обстоювати бажання тих партій і проводити ті закони, які вважають кращими з'єднані партії.

Входити у блок, у спілку, можуть тільки такі партії, що схожі між собою і мають багато однакових бажань.

Партій тепер дуже багато. Є партії політичні: 1) Поступові, які хочуть, щоб теперішній лад перемінився на лучший; щоб усі люде були рівні, щоб і суд, і закони були одні для всіх, щоб була свобода вірі, слово, зібранням, спілкам, щоб у державну Думу виборні вибирались вселюдними, прямими, рівними, таємними голосами, селянам-хліборобам щоб було досить землі, а робітникам щоб були добрі права і закони, що забезпечували-б їх на старість; на випадок хвороби чи каліцтва. До таких партій належить і конституційно-демократична. 2) Консервативні—себ-то такі, що не хочуть ніяких перемін державного ладу; нехай, мовляти, буде так, як досі було. 3) Реакційні партії—такі, що хочуть ще гірший лад завести, ніж тепер є: не хочуть вони ні людських прав для народу, ні свобод ніяких, а стоять за насильство і безправ'є. Де-які з них, „чорносотенці“—просто такі намовляють, цькують темний народ та босячно на погроми та дубогубство: бити жидів, поляків, сту-

дентів та інтелігентів. До таких належить „Русское Собрание“ та інші.

Окрім партій політичних, є ще партії національні—себ-то такі, що обстоюють за права окремих народів, які складають із себе Російську державу, наприклад: українська, польська, литовська, єврейська, фінська, латиська, естонська, вірменська, грузинська та інші. Поступові національні партії, окрім людських прав і свобод, яких домагаються російські поступові партії, домагаються ще національних прав для своїх народів: щоб рідна мова кожного народу була вільна і повноправна—щоб нею і у школах вчили, і у суді судили, і у церкві службу Божу правили, а над-то: щоб кожний народ своїми національними, краєвими, сказав-би хатніми, справами порядкував через своїх виборних людей у краєвому сеймі, чи то краєвій раді, такий лад зветься: краєва автономія.

Оце-ж тепер ідуть вибори до державної думи, яка ніби-то має переглядати всі нові закони, що їх вироблятимуть міністри. Старих законів в вона переробляти не буде. Звичайне діло: яка буде дума, такі будуть і ті закони, що вона їх розгляне та ухвалить.

Тож кожна партія тепер старається як найбільше виборців на свою сторону перетягнути, щоб її верх був у думі. Це називається передвиборча боротьба або агітація. І умовляються тепер партії-поступові з поступовими, реакційні з реакційними—робить діло гуртом, помагати одна одній, спрягаються, роблять „блок“.

На Україні живуть різні народи: українці, руські, поляки, євреї. З них російська народність не має потреби обстоювати, обороняти свої національні права, бо вона тут панує, вона повноправна і ніхто її не гнобить, не тисне. А українська, польська та єврейська—досі безправні: українською мовою не можна в школах вчити, у судах судити, у церквах службу правити, до не давно не можна було газет видавати і добрі наукові книжки для народу друкувати, польська мова хоч і вільніша, так полякам не скрізь можна було на державній службі служити і землю купувати; а що вже євреям—то ніяких людських прав вони не мали: навіть жити, де хто хотів, вони не мають права, а ще до того реакціонери та чорносотенці раз-у-раз намовляли темний народ на погроми та насильства над жидами.

Національні партії можуть входити у згоду тільки з такими політичними партіями, які признають права на свободу за всяким народом, за кожною нацією. А такі партії суть поступові (прогресивні). Із поступових партій тепер у виборах приймає участь конституційно-демократична. Вона досить прихильна до національних бажань недержавних народностей і згодилась вести „агітацію“ і за прогресивних представників інших націй. Оце-ж і зробилося „блок“ у Києві між партіями національно-поступовими та „Народної Свободи“. Хоч і не зовсім однакові у тих партій

бажання і змагання, але близькі, подібні, принаймні не суперечні, не ворожі.

Партія „Народної Свободи“ каже, що вона буде обстоювати за народню мову у школах, у суді, за автономію Польщі та Фінляндії, а для інших країв за широке „областное самоуправление“, що ж до автономії України вона відноситься до сього байдуже, ні помагати, ні шкодити українцям вона в дій справі не буде. Поступові поляки (не такі як ті, що тиснуть і гноблять українців у Холмщині та Галичині) та євреї теж поможуть нам обстоювати наші національні права і свободи, крім автономії, до якої їм, як і „Народній Свободі“, байдуже.

Ото-ж українці у тій предвиборчій справі опинилися у такій рахубі: реакційні партії і чорносотенці хочуть не дати нікому добрих прав і свобод, усіх хочуть тиснути і гнобити, а неруських людей (українців, поляків, євреїв) найбільше. З такими партіями годі змовлятися, бо це вороги. „Народня Свобода“, поступові поляки і євреї у нашій національній справі хоч і не цілком та визнають наші права.

Та... нігде гріха діти: знайшлися і серед наших такі „українофіли“, що... не хочуть української автономії, зрікаються її: не ймуть віри своєму народові, що він сам зможе порядкувати своїми хатніми справами.

Таким чином українцям випало: або лишиться зі своєю національною справою одиними, серед ворожих, реакційних партій, або вийти в дочасну згоду хоч не з своїми та з прихильними нам; робить у купі з ними, щоб як найлуччі люде пішли виборними у державну думу, щоб установили там свободу, щоб таким робом і українцям, як і всім народам, розв'язали руки для мирної законної боротьби за свої людські і національні права.

Українським дітям українська книжка.

Д—ка Г. Дмитрієва в Полтаві видаватиме тижневу газету „Українське Слово“ з додатком для дітей „Зірка“. Це буде у нас перша спроба українського періодичного видання для дітей, бо досі такого видання нам не дозволялось. Наложивши важку руку на все українське, уряд не поминав і наших дітей в своїх „обрусительних“ заходах та не спинався і перед тим, аби відняти у українських дітей зрозумілі їм книжки. Порівнявши, що українські діти „должны учиться по русски“, уряд забороняв всяку українську книжку, про яку тільки можна було подумати, що вона годяща за дитячого читання. Не дозволялось друкувати таких безневинних збірників, як наприклад, „Читанка“, „Перший снопок“, „Од льоду до льоду“, „Веселка“ і інші, тілячи через те, що вони призналися для дітей. А в збірникові байок Глібова викреслювались всі ті байки, які вчать школярі по Крилову. Тай на те щоб здобути дозвіл видати цей збірник треба було вживати особливих заходів. Шкода й говорити, що при такому ладі неможливо було видавання для дітей якого небудь періодичного органу (часопису) і от поміж іншими сумними наслідками старого ладу ми бачимо у себе зараз страшну нестачу дитячої літератури. Діти інших народів мають багато прекрасних книжок для читання, мають гарні журналі, а в українських дітей є тільки може дві-три добрі книжки (як от „Вінок“ О. Бідоусенка) і зовсім нема періодичної преси. До того і в школі в нас панує московська мова; там і відруччати і книжки до чи-

танна писані незрозуміло дітям мовою, — українських книжок уживати заборонено; і діти у нас часто-густо виростають, навіть не бачивши українських книжок і не знаючи, чи й є вони. А це безперечно дуже шкодить для їх духовного розвитку.

Ми повинні дати українським дітям, все що в нашій силі, щоб, коли ще неможна в школі, дак хоч поза школою вони мали зрозумілу цікаву для них книжку, щоб хоч читанням вони могли надодужити те, чого не дає їм чужомовна школа. До того ще українська дитяча книжка мусить запобігати й тим хибам, які має у нас російська школа не через саму тільки мову, а й через свій напрям, і через усе те, що в ній є непедагогічного.

Книжка писана рідною мовою може це краще зробити, як усяка інша. Ось через це усе, вважаючи, з якою силою відчувається у нас потреба в дитячій літературі, ми радо вітаємо гарний замір п. Дмитрієвої у Полтаві. В добрий час! Ми бажаємо їй здійснити його як найкраще і як найшвидше, бо час не стоїть і кожна згана в цій справі година — навіки пропала.

В. Гамма.

Про чорносотенні писання.

Довгий, довгий час у нас заборонялося писати правду про те, що робиться в Росії. Коли яка газета, хоч трохи заикалася про народну кривду, то її зараз же й припиняли. Такі газети як „Новое Время“, „Московскія Вѣдомости“, „Кривая Правда“ та інші за казенні гроші старалися затуманити народ. Газети ці говорили, що все будівництво у російській державі виходить од „жидів“, поляків, фінянців, армян, грузин та інших чужородців. Замість того, щоб завести мир та злагоду між людьми, вони сіяли колотнечу, сварку, підбурювали одну частину людности проти другої.

Поруч з такими газетами знаходилися люди, що просто покликali народ бити в Росії інтелігенцію. Ці люди назвали себе „істинно рускими“; але народ охрестив їх по правді „чорносотенцями“. Незадовольняючись одною баялкою чорносотенці почали печатати свої промови на окремих листках і дурно десятки тисяч роздавати їх селянам і робітникам. І от почалися погроми. Спершу чорна сотня напалювала темну, сліпу, безглузду юрбу тільки на „жидів“, (Кішинев, Гомель, Житомир, Сміла і багато инш.), але потім почали напасти й на студентів, гимназистів, та всіх тих, хто працював на користь народу. Змагалися з ними, як ми уже сказали, не було ніякої згоди. Але от після 17 октября чорна сотня, не маючи собі нізвідкиль вишну, справила по всій Росії такий страшний червоий бенкет, що навила „жах“ на всю державу.

Чорносотенці на очах всіх людей впродовжували свої влірки. За дозволом цензури ширяли вони такі брехливі та дратівливі книжечки, що навіть наборщики часом одмовлялись їх набирати. У Києві, наприклад, один одставний генерал довго носився з своїми рукописами по всіх друкарнях. Відняк в простоті серця думав нажити капітали. „Видам, — каже, книжку, а „жиди“ її й скуплять; а знов видам, а вони знов скуплять“ і т. д. Сердешний гадав, що своєю брехнею він може вдарити євреїв дошкульнище ніж всі ті, що поперед їх би.

Але ж мріяв достойного генерала не судилося справдитися, і він друкує в „Кієвлянині“ листа із скаргою, ніби то „жиди“ закупили всі друкарні, видають тільки свої жидівські книжки та газети, а „істинно-русского человека“ не хотять слухати.

Опріче „Кієвлянина“, що з першого до останнього рядка в кожному числі перекручує події, ганьбить визвольний рух, робить доноси і напльовує народ на поляків та євреїв, найшлюще чимало ще подібних до нього газет.

Поруч з газетами наплодилося надзвичайно багато невеличких книжечок та листків чорносотенського видання. По всяких зібраннях і на вулицях чорна сотня роздавала дурно такі твори, як: „Русский Жид“, „Горит Россия“, „Тайная рѣчь великаго раввина“, „Правда о евреях“ і багато инших...

В своїй ненависті до жидів деякі з чорносотенців (Дубровин) договорились до того, що почали Вітте називати зрадником, змієм-удавом. Казали, ніби то він потурає євреям через те, що й його жінка жидівка-вихрестка і багато инших дурниць, а на решті вимагали його смерті.

Щоб показати, про що і як пишуть чорносотенці ми наведемо хоч один зразок. На самих найбільших вулицях в столиці продавались по 2 коп. штук такі відозви. Внизу зазначено: „печатано в типографіі с.-петербургскаго градоначальства“, а зверху: „Дозволено цензурою“. „Воззвание къ русскому народу. Причина всѣхъ несчастій Россіи. Мѣры пресѣченія зла отъ евреевъ“. А далі починається так (подемо, звичайно, в перекладі) „Чи зна-

ете, браття, робітники і селяне хто винуватий у вашому бідуванню? Чи знаєте ви, що жиди всього світу, вірмені, разом з німцями та англійцями склали спілку, щоб до центру зруйнувати Росію, пошматувати її на дрібні клатки і роздарувати їх ворогам руського народу? Потому вони хотять хитрощами видурити у мужиків землю, селян зробити своїми наймитами, попів порозстригати, а православні церкви та монастирі повернути в жидівські хліви та свинюшники. І от щоб зруйнувати Росію вони напльовали на нас насамперед японців, а під час війни не переставали зражувати і продавати нас нашим ворогам через що ми мусіли терпіти тяжкі потері. Тепер же вони порішили знищити єдині оборонці руського народу і його віри: православних руських поміщиків, фабрикантів, купців, щоб потім ніхто не заважав жидові забрати на Русі все до своїх рук і нікому було за руський народ заступитися... Трохи нижче читаємо таке: „Як тільки з'являться перед вами ці христопродавці, помучте ви їх і побийте, щоб вони не мали більше охоти йти до вас. Зараз руські чесні люди, що люблять Росію, домагаються у Царя, щоб він швидше прогнав од себе і найбільшого ворога руського народу та головної оборонця жидів... (Вітте)!“ Далі іде 22 артикули, що зазначають, як треба карати жидів.

В нашій газеті вже писалося, що правительтво завважило на ці брехливі й страшні писання і звеліло знати винуватих. Але шкода, що такого змісту писання ширялися серед темного народу довгий час. Страшно робиться, коли подумаєш в які часи ми живемо!

Переглянувши цілу купу таких відозв, можна пересвідчитися, що окрім безсоромної, зухвалої брехні, та лайки нічого більше там немає.

Своїм нікчемним змістом вони можуть впливати тільки на темну, нерозумну народну масу, яка бідує і не знає де причина і край тій біді. Чоловік же, що хоч трошки приглядається до життя, зразу ж розбере, яка в тій книзі правда і чого вона варта.

Обов'язок такого чоловіка — застерігти од чорносотенної книжки всіх темніших од нього людей, які несвідомо йдуть за тим, хто їх поведе і не вагаються сліпо вірять кожному надрукованому слову.

М. П.—ий.

З газет та журналів.

* Бюджет на 1906 рік зроблено так, що видатків держава має зробити на кілька сот мільйонів більше, ніж гадає вона дістати з пароду доходів. Ця причина примушує уряд обов'язково позичити грошей. А позичити тяжко. Але в Росії грошей мало, багато не позичиш, а за кордоном грошей не дають. До останніх часів нам позичала Франція, яка дала вже Росії страшні гроші, більше п'яти мільярдів карбованців. Тепер давати вона опасається. Скільки агенти російського уряду не нахилили французьких капіталістів позичити гроші, вони в одно слово казали: „доки не буде в Росії твердого, конституційного ладу, доти ми грошей не позичимо“. Капіталісти твердо на своєму стояли і ні на які вигоди для них обіцянки не йшли. Парижський кореспондент „Нового Времени“ так поясняє це явище:

„Відомо, що ні реакційні, ні поступові банкири позичають не свої власні гроші, а чужі. Вони беруть ці гроші з кишень широких народних мас, навіть найбільше бідних, головним робом тих, що мають не більше 100—200 карбованців доходу з своїх грошей.

Відомо, що все діло банкірів обмежується умовним перевезенням гроші цих найдрібніших капіталістів в ті позички, які банкири взяли для держави. За це своє уміння банки дістають дуже добрий барш. Так, наприклад, за останню позичку для Росії в 300 мільйонів карб. вони кази дали всього 282 мільйонів, а собі за комісією zostали 18 мільйонів.

Не дивно, що банкири завжди очікує дістати грошей. Грош в тому, що самої одити мало. Треба, щоб маси, що дають гроші у позичку, пристали на це. А французькі народні маси й бояться тепер позичати Росії гроші. Віляга ганебна, потім погроми, потім взагалі неспокій, — все це спричинилося до того, що наших цінних бумаг ніхто не хоче купувати, і ціна на них страшенно впала. Той рашин дорого купив, а тепер через вітте мусить продавати їх, терпить великі страби. Багато бідних людей там зовсім загубили все, що мали; багато, подучаючи сьогодні прохенти, невеликі, чи завтра матимуть вони їх. Попробує бідний чоловік застановити свою бумагу російської ренти, а йому дають тільки половину ціни, та й за позичені гроші правлять 6 проц., тоді як це недавно брали тільки 3 проц., або 4 проц.

У всіх цих бідах французька публіка обвинувачує російський уряд. Що це за уряд, який починає війну, не готовий до неї, посилає кораблі, які перекидаються до гроху дном, і припаси військові, зроблені гроши на картону. Що це таке за політичний лад, де сваволя адміністрації обмежена тільки шабром; при якому державні гроші викладаються на всяких прохотливців і нічого не робиться, аби розвинути природні сили країни. Коли ми позичали Росії гроші, ми думали, що вона з того стане багатішою та сильнішою. Коли так тягнеться й надалі, кожна держава буде так само безконтрольно розпоряджатися

усим, то хто може доручитися нам, що Росія не діде до повного занекуртування. А що станеться тоді з нашими мільярдами. Французька публіка не заперить їм, а задумує.

Тим то Вітте так домагається зібрати думу, що видав навіть закон про жорстокі карі всім тим, хто буде одхляти вступити в думу. Думу зібрати він хоче всіма силами. Але яку? Таку, щоб слухався його, корилася його волі. Тоді він сподівається і закордонних капіталістів втішити і грошей у них здобути, і порядки теперішніх майже ні в чому не змінити. Тільки ледве чи йому це вдасться.

* Два останніх місяці то можна назвати місяцями побіди уряду над революцією. На перший погляд здається, що уряд могутній й всевластний, так само як два місяці назад людям здавалося, що в його нема сили й власті.

Сила власті, каже „Рѣчь“, в її організованості, в тому оскільки широко вона може захопити життя і підняти його собі, своєму приказові. Тепер же ця організація урядової власті стала не міцнішою, як була раніш, а навпаки слабшою. Той спосіб боротьби, який вибрав уряд не зміцнює його, а навпаки розбиває його.

Справді, коли тільки придивитися до того, що робиться навкруги, то зараз же помітим, як Росія розпалась власне на кілька самостійних держав — генерал-губернаторств. Замість одної міцної центральної власті тепер постало декілька десятків сатрапій, з повною й незалежною властю і правом карати й милувати. Од такого розпаду звичайно центральный уряд тільки стратив в своїй могутності. На папері виходить так, що уряд, мов би має право одмінати розпорядження генерал-губернаторів, увольняти його, навіть знищити саму посаду генерал-губернатора й зняти військовий стан. Та це тільки на папері так гарно виходить.

А в житті, каже далі газета, центральный уряд залежить од генерал-губернаторів. Віддавши їм частину своєї власті, надавши виключні права, уряд через те утворив на місцях такі умови, що потім і сам уже боїться своїми розпорядженнями перешкодити місцевим властям, одібрати у них права і зняти військовий стан.

Уряд, боячися за спокій, не знаючи, який настроїт папу, що може статися, коли скинути військовий стан мусить слухатися того, що скажуть йому генерал-губернатори, бо инакше він муситиме сам, на свій страх робити розпорядження. Без згоди самих генерал-губернаторів уряд не може нічого зробити. А вони звичайно не дуже то охочі одважуватися од своєї власті.

„Почувши, пише газета далі, що то значить мати в своїх руках необмежене право розпоряджатися обивателями навіть їх життям і добром, не кажучи вже про волю, вони будуть всіма силами старатися, аби як можна довше задержати свою посаду та власть. А це не важко зробити, бо є стільки засобів залізати уряд, що невідомо має вихукати повстання, коли полехнають утиски урядові. На запит міністра внутрішніх справ, чи можна скинути військовий стан у Польщі, а десятки губернаторів дев'ять висловилися за те, що скінчити військовий стан зараз не можна; що це було б не безпечно для спокою краю. Сам тільки губернатор Варшави обстоював за те, що можна скинути військовий стан. Бо він ніякої користі не має од військового стану, власть його од цього ні скільки не побільшала, над ним є генерал-губернатор.

З російського життя.

— Закон про селян. „Новое Время“ повідомляє, що нарада, в якій предсідателем Гурко, починає знову свої роботи над обміркуванням законів про селян. Нарада повинна переглянути „общее положение о крестьянах“, „положение о крестьянахъ казенныхъ“, „положение о крестьянскомъ владѣніи“, щоб погодити всі ці закони з маніфестом, що вийшов 3 ноябра р. 1905. На першому місці буде поставлено питання про право на землю, яке має громада і окремі її члени в громадах, що володіють землею подвірню. Скільки вже тих окремих нарад, комісій, комітетів то що було, єсть і, мабуть, буде ще доти, поки питання про селян не рішуть сам народ в народній думі.

— Панахиди по Шмідтові заборонені: міністр внутрішніх справ звелів суворо переслідувати їх.

— Державна дума. „Русская Газета“ повідомляє, що державну думу вже першого мая розпустять на літні вакації. Оттак, значить дума ледві чи посіє поріщити по—весні хоч яку небудь з тих негайних справ, що їх стільки вже зібралось.

— Знову чути про війну. „Страна“ надрукувала розмову свого співробітника з одним великим урядовцем, котрий прилучити до своїх земель ще й Приморську область, весь Сахалін та Камчатку, через те на Далекому Сході повинно лишитися 350 тисяч війська.

— Чути про одставку Вітте все ширяться. „Русь“ повідомляє, що на графа Вітте обурені за те, що він не зумів позичити грошей та що своєю реакційною політикою він принітив

усі верстви громадянства. У сей час гр. Вітте працює майже, од більшини справ одстороняється, в державній раді не був вже аж на двох засіданнях, хоч раніше не пропускав і жодного. За кандидатів на місце графа Вітте уважають Горемикина і Кокочова, — обидва — відомі реакціонери. За Кокочова обстоює придворна партія. Кажуть, що піде в одставку також і Дурново. Такі чутики про одставку Вітте ходять вже давно, але й досі не справджуються.

— Зміцнення утиску. Йдуть чутики про одставку Дурново, а він тим часом розсилає все нові та нові накази губернаторам, покликаючи їх до себе більшого утиску. Оттак, в „Рѣчи“ та „Нашей Жизни“ надруковано його телеграму до губернаторів, в якій він зауважає на чутики, що робочі знову думають страйкувати, і велить ще зміцнити та побільшити утиск, а політичних в'язнів з тюрми випустити дуже обережно.

— Із життя вищих шкіл. Уряд задумав відкрити університети для вчення і тепер студенти скрізь умовляються, чи згожуватися їм на відкриття університету, чи ні. Комітет соціал-демократичної партії в Петербурзі раєв студентам зайти на відкриття, з політичною метою, себто для того, щоб скористуватися університетом для мітингів і пропаганди, але студентська організація при комітеті цієї партії висловила, як повідомляє „Своб. Мысль“, проти відкриття вищих шкіл, бо вважає, що і відкриття їх у сей час не можна буде досягти політичної мети.

— Ще арешти редакторів. Сатиричні журнали своїм огудженням вчянків уряду не дають спати департаменту поліції. Редакторів їх арештовують одного по другому. На сих днях, як пише „Своб. Мысль“, департамент поліції звелів арештувати редактора сатиричного журналу „Девятый Валъ“, і заздалегідь наказав, щоб його вислали з столиці, хоч судове начальство і звеліло випустити його з тюрми.

— Охорона. „Русь“ пише, що надзвичайну охорону в Москві не буде скасовано до відкриття державної думи. „Наша Жизнь“ повідомляє, що з Далекого Сходу буде привезено ще 80000 війська, що призначено теж на охорону і буде цілком залежати од жандармського начальства. У сей час крім 80 охоронних поїздів складається ще скільки таких поїздів.

З українського життя.

— Про землю. Поміщик Д. Ізювайський хоче продати селянам через кредитський банк свій великий маєток Азавовку (в Полтавщині).

Де-які крестьянські та козацькі громади в Золотоноському повіті подали в земську управу заяву про те, щоб управа пособила їм купити в поміщика землю через кредитський банк.

За землю селяне згожуються дати по 100 або по 150 рублів за десятину Поміщик теж не від того, щоб продати землю і навіть дуже того хочуть бо вважають що певніше мати в руках гроші ніж землю, але ціни визнають такі, що докупитися не можна. А тим часом і поміщикам і хліборобам лихо. Посесори-арендатори гантай що звичайно держали поміщицьку землю, тепер не хочуть її брати: бояться, щоб селяне їх не поруйнували. А селяне не знають, що робити, чи наймати в панів землю, чи не наймати; і коли наймати, то яку ціну давати. Сподіваються нових порядків із землею, то й бояться, щоб не помилитися. Через те поміщики сидять без грошей, бо в їх землі не наймають, а хлібороби без землі, бо наймати бояться. (П. Д.)

— Заслання. 26 ноябра минулого року арештовано в Глиську (у Полтавщині) Олександра Сачува і Івана Даника і посажено в Роменську тюрму. Тепер їх вислають на три роки в Тобольську губернію. За що ж не все? А за те, що винесли людям Царський маніфест 17-го октября; за те що Сачува, бувши адвокатом, писав людям жалоби на незаконні вчинки волосного й иншого начальства. В Глиську люди поважали його і через те, він зміг одвернути їх од єврейського погрому.

Сочаві 70 років; він удушливий і ревматизм його мучить. Через те він певне не доїде живий до Тобольську; а коли б і доїхав, то не зможе вижити в тамошньому холодному кліматі.

У м. Маєчка (кобеляцького повіту) 2-го январа арештовано лікаря Кунакова. Люди його дуже любили і через те, як тільки довідалися про те, що його забрали, то другого ж дня зібралася на волоський сход і написали приговор про те, щоб лікаря Кунакова випустили. Під тим приговором підписалося три громади, а четверта Андрійська, написала свій приговор окремо. З тим приговором послано 5 душ виборних до губернатора. З цього вишло тільки те, що писаря й старшину, за приговор скинуто, трьох виборних

арештовано і продержано тяжднів по два; арештовано двох учителів, що були на сході (їх туди поклякали) в Маєчку та в Андрійку прийняли козаки та стражники. А лікаря і обох арештованих учителів вислають 17-го марта на північ. (П. Д.)

— За що? Ось що пишуть політичні в'язні з полтавського арештного домі: (подаємо частину з їх листа). „В полтавському арештному домі між лишими політичними в'язнями був Навроцький (робітник з друкарні). Цими днями рано вранці Навроцького повезено в тюрму, щоб вислати його по етапу у вологодську губернію (попереді йому про це ні слова не сказано). Та як привезено Навроцького в тюрму, то засланців тоді вже поведено і його залишили ще на кілька днів в арештному домі. За ці дні він мусів упорядкувати всі свої справи. Потім його таки вислали.

За що ж його так тяжко покарано? Не вже ж можна безкарно виробляти таке з громадянином ні в чому невинним, який не може себе оборонити, та ще до того й з слабим? (Навроцький безногий, внаслід ходять на милицях, до того ще в його сухота). Не вже як би він зостався в Полтаві, то це так небезпечно для державного ладу й спокою? На що треба було жорб зруйнувати здоров'я нашого товариша і довести до страшного вбодства його сем'ю? (П. Д.)

В газеті „Полт. Дѣло“ є звітка про те, що 7 марта Навроцького виласано теж, разом з двома жінками. Товариші підійшли до тюрми, щоб в останне попрощатися, але як тільки виведено засланців, зараз же кінші стражники розігнали людей і не то прощались, а й подивитися на засланців не дозволяли.

— Побито арештованого. В Стародубі (в Чернігівщині) арештовано І. Левина. Після арешту в камеру до його увійшов старший городовий і сказав: „Слухай, голубчику, скажи мені, де тут єсть таємна друкарня?“ Левин одгукнувся, що він нічого не знає. Тоді кілька городових разом із старшим виласули на Левина і дуже його побивали. (О. Ж.)

— Гроші на вартюх. Помічники в Костянтинівському повіті (в Полтавщині) накинуй самі на себе податок по 20 копійок з десятини. За ці гроші наймуть вартюх, щоб берегли їх маєтка од погромів. (Кол.)

Сучасний настрої на селі.

Нам надіслані до редакції виривки з двох листів хлібороба із Полтавщини. Позаяк вони цікаві, бо свідчать про загальний сучасний настрої на селі, то ми їх і друкуємо.

І. До нас на село пригнали сот дві козаків. Забрали до в'язниці знов душ 20—28 свідоміших селян, крім решти уже заарештованих: лікарши, хвершалки, акушерки та де-кіляох учителів і вчителів. Багато селян, почувши про наїзд козаків, розбіглися у ліси верстов за 5—7 і ховались днів по 2—3. Одного селянина й досі нема і невідомо, де він пробуває. Була чутка, що він дуже застудився і лежав недужим, але тепер жадні чутики про нього зникли. На селі не осталося ні одного свідомого чоловіка; газет не одбирає; ніхто нічого не знає, дух пригнічений. Становий валився оголошення про вибори, заборонивши обирати салдатів. Призначений виборщиком Т. В. також заарештований. Як що правда, що салдати в в'язнів обирати не можна, то тоді пікого й не варт обирати. Громадяне хотять виписати на свій кошт газету, та ніхто не знає правдивої. Певно випишем „Полтавщину“. Промислю поради, яку б газету виписати справді користуватися і які є гарні книжечки про думу та про вибори...

ІІ. У нас счилається біда. Суєзда між одержав газети. Я прохав його віддати їх мені, бо певен був, що то присладо для мене, але він не згодився дати, аж потім лише він дав мені частину їх, а другу передав до станового. Він давно вже шукав якоїсь причіпки, та я його добре знав, і завжди берігся й ховався од його як од нечистої сили, — і він не знаходив до чого б причіпитися. Становий прикликав мене до себе і снітав, що мені вислав газети. Я одповів, що не знаю. „Как так, що не знаєш?“ — закричав становий. І далі сказав, що напише, щоб заарештували того, хто вислав мені газети. Явно.

За кордоном.

Англія.

Ми вже не раз писали, що до побіди англійських лібералів багато спричинилося те, що вони висловились проти налогів на закордонні товари, та обстоювали вільну торгівлю. Алеж не тільки се було причиною що вони змогли побідити своїх супротивників консерваторів. Більшість англійських виборців була взагалі нев-

*) Розуміється запасні салдати.

доволена політикою минулого уряду, як внутрішню, так і за кордоном. Але останніми днями в англійській народній раді виникли власне суперечки з приводу кордонних (таможенних) податків. Особливо вороже народна рада зустріла проект податку на хліб, проти якого виступили не тільки робітничі заступники, а й також торговці і промисловці. Коли обговорювалось це питання, ліберали бажали скористуватись ім, щоб поспарити консерваторів між собою. Відомо, що між консерваторами, з яких складався раніш англійський уряд, є й вороги кордонних податків, до таких ворогів по часті прихилився й колишній міністр-президент Бальфур. Але ж лібералам на сей раз не пощастило поспарити своїх супротивників. Бо консерватори хоч і не погуються між собою що до кордонної політики, та одностайні проти поширення народних волюнтаристів і уступок пригнобленим ірландцям. Через се проєкт Кітсона проти налогів на сей раз не поспарив консерваторів. Чемберлен і Бальфур так обережно поводитися в народній раді, що в їх промовах не можна було спостерегти гостро-суперечних думок.

Б. Я.

У Києві.

Спростовання. Комітет київської групи конституційно-демократичної партії надіслав нам до редакції листа, в якому просить список виборців, поміщений в № 58. „Гр. Д.“, спростувати так:

Плюський участок.

1. Венгеров Марко, а не Мірек.
6. Михальчук Костянтин Петрович, а не Василь Петрович.

Либедський участок.

Замість Гилевича О. Т. треба Сиверцова Олександра Миколайовича, професора. Франкфурт Шльома Меерович, магістр агроном, а не прив.-доп.

Грінченко Борис Дмитрович, дворянин, а не письменник.

Покарано арештами на 3 місяці. На підставі 2 пункту 19 ст. правил для місцевостей, по яких заведено воєнний стан, з наказу п. київського губернатора покарано трьома місяцями арештом людей, що були задержані 19 февраля на сході на Прозовській вулиці в будинку № 56. Покарано крестян: Василя Авдеева, Івана Бідова; студентів університету: Самойла Бланкмана, Аврама Квашу; міщан: Федора Ваденка, Олександра Королева і одставного капітана Василя Рудавського.

Про арештованих на Звіринцю. Подаємо прізвиська арештованих на Звіринцю 9 марта: Генрих Михайлович студ., робітн.: Григорій Рипков, Іван Драшів, Іван Білий, Антін Гусаков, Степан Мартиненко, Григорій Музиченко, Олександра Беліков, 4 жінки: Олександра Шеніч, Тетяна Сіміренко, Одарка і Марія Іванови.

Збори виборців Дворцового участку. На 16 марта в помешканню городської думи призначено збори виборців до державної думи з Дворцового участку.

Висилка. 29 декабря 1905 року на розі Бувальварно-Кудрявської і Дмитровської вулиць арештовано сільського учителя Юрія Стецького, і одправлено в Печерський поліцейський участок; з наказу міністерства внутрішніх справ Стецького висилають „за неблагонадійність“ на три роки до архангельської губернії.

Знов про „анархистів-комуністів“. Київські жуліки знають про страх наляканих грабуваннями городян, і почали розсилати багачам в Київ листи; вони вимагають грошей і загрожують смертю. Такі листи одержали хазяїн магазину Т. Футр на Миколаївській вулиці і Д. П. на Володимирській вулиці; з обох хотять по 500 карб. Коли ж хазяїни не хочуть дати грошей, то нехай виставлять чорний папірець. На листах були підписи „анархисти-комуністи“ і „Чорний Ворон“.

Передвиборчі зібрання. Професори В. П. Єрмаков і Б. Я. Букреїв запрошують виборців Либедського виборчого уч. на передвиборче зібрання, яке має одбутися у лекційному залі в Народному домі, на Троїцькій плацу, сьогодні у 7½ годин ввечері.

Запроси розсилали не будуть. Поможіть голодним дітям. Звертаємо увагу на тяжке безнадійне становище бідної вдови з дітьми. Запомоги посилайте; г. Київ, Набережно-Либедська вулиця, д. № 7, кв. 7. „Ефросинія Калининой“.

Звістки з університету. Збірник. 10 марта відбулась збірка студентів „партії академічного порядку“. Впустили членів по білетам, а гостей тільки тих, хто реєструвався, що бажав держати іспит. На збірці була поліція. Членів п. а. п. було душ з 150. Порішили, не вражаючи на постанову „Исполнительной студенческой комиссии“ іспити держати.

11 марта відбулась збірка студентів 1 та 2 курсів історико-філологічного факультету. 18 голосами

проти 6 порішено іспити не держати, бо університет закритий.

11 марта відбулось 4 засідання „исполнительной комиссии“ Аудиторія, де комісія завше засідала, була замкнена так що довелось рідати питання на сходах. Постановлено загально-студентської збірки не скликати і робити заходи проти того, щоб хто з студентів держав іспити.

Збори за помешканню запасним. 15 марта в 12 години дня, в помешканню київської городської управи відбулись збори комітету за помешканню сем'ям запасних, яких покликали на службу. Між иншим збори повинні розглянути питання про квартиру поміч.

Вода в Дніпрі прибуває. Щодня в Дніпрі вода все більш прибуває, на волюміру 11 марта показало 0,74—0,77 саж., 12 марта—0,80—84, а 13 марта вранці 0,88 саж.

В суді.

Діло жандарського генерала Новицького. В київському окружному суді без присяжних засідателів 11 марта розбивався голосний позов. Колішнього начальника київського жандарського управління генерал-лейтенанта В. Д. Новицького, жандарський же теж колишній полковник Г. Х. Лероуп обвинувачував за наклеп (клевету).

Оборона прис. пов. М. М. Ізавков. Обвинителем виступав сам полковник Лероуп і прис. пов. Н. В. Сап.

Сей позов пішов ось з чого.

Як почалася ото Японська війна в кінці січня 1904 року, то Маріинська Община Червоного Хреста в Києві заохочалася була лаштувати медичний отряд, щоб вирядити його на Дальній Схід. Сей отряд названо Перий Київський Отряд Красного Хреста. До хазяїства в цьому отряді назначили були колишнього жандарського полковника Георгія Христофоровича Лероупа. Ще не скінчилося лаштування в дорогу, як з приводу назначення Лероупа на таку одвічальну посаду, що вимагає громадського довіря, пішли поголоски та пересуди. Ці поголоски стали грішним обвинуваченням проти полковника Лероупа, яке було записане в протокол засідання членів Київського Управління Російського Товариства Черв. Хр., підписані всіма членами. Все оце зробилось в комітеті заходами ген.-лейт. В. Д. Новицького, котрий з початку заявив, що все, що він доложит комітетові, не є ні спільотка, ні обвинувачування неповинного чоловіка, а „истиная правда“.

Новицький казав ось-що. 1) 7 марта 1904 року до нього, Новицького, приїхали офіцери київського губернского жандарського управління і один з них, підпоручик Нестеров, сказав Новицькому, що офіцери жанд. упр. постановили одчислити із свого жалування процентний збор на нужди війни і на Червоный Хрест, і що вони, офіцери, довідавшись, що завідувач хазяїством в отряді Черв. Хр. назначено Лероупа, сумніваються, щоб гроші, пожертвовані їм Червоному Хресту, були потрачені так, як хочуть жертвувателі.

Ся тривога повстала між жандарськими офіцерами через те, що Л. Лероупа, коли він служив у корпусі жандарів, часто переводили з одної губернії в другу і що коли Лероуп покинув посаду поміщика начальника подільського губернского жандарського управління в г. Вінниці, то полковнику Шафаловичу трудно було здобути повагу до себе, як жандарського офіцера, тим що Лероуп втратив таку повагу серед людей.

2) 8 марта 1904 року Новицький навів справку про те, кого назначено завідувати хазяїством у отряді і виявилось, що це той самий Лероуп, що колись в чині ротмістра був начальником київської кріпості жандарської каманди і для місячного провірки грошей показав командувачу скриньку, в котрій не наїшли казенних грошей, а до того і тих грошей, що казна призначала на кожуха для нижчих чинів.

3) Бувши поміщиком начальника подільського губернского жандарського управління в г. Вінниці, Лероуп „своею службовою діяльністю“ викликав невдоволення бывшего київського генерал-губернатора генерал-адютанта Драгомірова.

Усе оце було сказано в комітеті для того, як каже Новицький, щоб йому не було догани за те, що він не виявив правди і поволив доручити таку одвічальну должность чоловікові, котрий не варт довіряти.

Про те, що діялось на суді подамо звістку завтра.

Суд виправдав В. Д. Новицького.

Вибори.

Від редакції.

Вибори до державної думи і до державної ради почались вже тижнів два поперед, і хоч йдуть досить мляво, бо на них з'являється лише невелика частина людей, що мають право участі в них, але звертають на себе увагу всього громадянства, що пильно дождає тих наслідків, до яких вони приведуть. Завважаючи на потребу читачів—лежко знаходити всі відомости про вибори,—ми й заводимо в газетний відділ „Вибори“, в якому зводитимуться до купи всі вістки про вибори, які подають телеграфне агентство і газети, а також міститимуться огляди так званої виборчої кампанії, дописи про неї наших кореспондентів статі що до виборів, роз'яснення про них то що.

Рада міністрів про вибори. Петербурзьке телеграфне агентство подало таку офіціальну звістку. Рада міністрів обговорювала 10 марта сучасні справи і меж иншим рідні питання що до виборів. Розглянула і прохання заступників від руських, що живуть у західних губерніях, щоб їм дозволено

окремо вибрати членів до державної думи і ради. Докладно розібрали се прохання, рада цілком прихилилась до нього, але не могла не завважити, що до виконання сього проєкту є чималі практичні перешкоди. Крім того рада постановила прохати Царя назначити з ласки своєї строки виборів у прибалтійських губерніях.

Вибори волосних упованих. В переряславському, суздальському, юрьевському, вянжінському, олександрівському і шуйському повітах володимирської губернії упованих від волосних сходів вибрано 125 селян, 60 душ з сільського начальств (должностных лиц) і 10 робітників.

В білгородському повіті курської губернії волосні сходи обрали 26 селян, між ними волосного старшину. Усі упованих—люде умірковані.

Вибори упованих від ставиць області війська доńskiego були невдатні: на них подається багато скарг. В стані Кагольницькій, в області війська доńskiego, вибрано за упованих чиновника і урядника. (Тел. Аг.)

В тироспольському повіті вибори упованих од волосних сходів одбулись дуже мляво; здебільшого люде мадо цікавились виборами і вибірали тільки через те, що так зведено. (О. Н.)

Вибори упованих від робітнич. В казанській губернії вибори упованих від робітників відбулись із 46 фабрик та заводів тільки на 29. Зібралось на вибори 3800 душ. Вибрано 30 упованих. На 4 фабриках і заводах робітників відмовились вибрати.

В Твері на фабриках і залізничних майстернях вибрано 46 упованих. На двох фабриках, з 45 фабрик і заводів, робітники відмовились вибрати. Від великих заводів в Яренську обібраво 4 упованих—консерваторів. (Тел. А—ство)

Вибори упованих від дрібно-земельних власників. На попередніх з'їздах в могольському повіті вибрано 17 упованих; в рогачевському повіті вибрано 4 дворян, 6 священників, одного ксьондза і 39 селян.

В Камішині на попередньому з'їзді дрібних земельних власників вибрано 15 помірковано-поступових селян. Забалотировано 3 священників і земського начальніка.

На попередніх з'їздах в Медні і Мятлеві вибрано 5 священників, 15 селян і 3 міщан. Більшість з обібраних—люде помірковано-поступові.

В Яренську на з'їзді земельних власників вибрано: колишнього чиновника 2 священників і 5 селян.

На з'їздах дрібних земельних власників обібраво у володимирській губернії: у володимирському повіті 11 священників, 21 селянина, 2 дворян і 1 купця; в гороховецькому повіті 3 священників, 6 селян, 2 дворян, городського голову і міщанського старосту; у юрьевському повіті: 27 священників, 6 селян і чиновника; в меленковському повіті: 2 священників, 4 селян і земського начальніка; в шуйському повіті—1 священника, 2 купців і 11 селян і міщан.

В Сердобську—з'їзд дрібних земельних власників вибрав 7 священників, члена повітової земської управи, земського начальніка і одного селянина; усі вони—країні праві.

В Вілості з'їзд дрібних земельних власників вибрав 5 посяків, 1 ксьондза і 4 поміщиків.

В Вильні на з'їзді земельних власників троєського повіту обібраво 4 ксьондзів, 1 селянина і 14 дворян.

З'їзди земельних власників відбулись: в ахтирському повіті, харківської губернії—28 селян, 3 дворян і 3 священників; в спаському повіті—4 селян; поміщиків і 1 священника забалотировано.

В Брянську на з'їзді дрібних земельних власників вибрано за упованих 12 священників і дяконів і 2 селян. (Тел. А—ство)

Вибори виборних до думи. В Кадняковському повіті володимирської губернії вибрано за упованих волосного старшину, одного псера та двох селян.

В Твері на повітовому з'їзді земельних власників вибрано на виборні Трубинова, колишнього члена губернской управи, якого назначили на посаду уряд. Трубинов-консерватор.

В Устьєсьольську на з'їзді земельних власників вибрано: купця, земського начальніка і потомственного почетового громадянина.

В Ковенському повіті на виборних обібраво двох литвинів-католиків.

В Сльці на виборні обібраво 81 дрібно-земельного власника, з них 9 священників, 1 дворянин, а решта селяне, більшість виборців—консерватори.

В Уфі вибрано 7 дворян, 2 купців, 1 селянина і 1 священника, з виборних 6—з конституційно-демократичної партії, а решта—конституціоналісти-монархисти.

Від города Львова у виборні вибрано представителів земської управи. На поярковському з'їзді виборців-городян (коло Весєгорська) вибрано лікаря—конституціоналіста-демократа.

В Борисоглібську з'їзд виборців-городян вибрав доктора Масловського і нотаріуса Домова, людей п. ступових.

У Липецьку виборці-городяне вибірали: поміщика, 2 купців і секретаря городської управи, що належить до конституційно-демократичної партії.

З'їзд виборців-городян в Білгороді вибрав: городського голову, учителя гімназії, священника і машиніста з залізничі—усі вони люде поступові. (Тел. а-ство)

В Углічу, як телеграфують „Руси“ з Ярославля, на виборні обібраво селянина Ільчева, що вміє говорити по англійськи.

Там-же, як телеграфують „Пути“, на повітовому з'їзді земельних власників обібраво князя Дм. Шаховського, приводно лівої часті конст.-демократ. партії.

В Рибінську, як повідомляють „Київську Жизнь“, виборним на повітовому з'їзді земельних власників обібраво на виборні члена конституційно-демократичної партії Кожевникова.

В Суджі на з'їзді городських виборців обібраво на виборні князя П. Д. Долгорукова, видатного члена конст.-демократичної партії, монархиста Юр'єва провалею.

В Московській губернії на з'їздах волосних упованих обібраво на виборні: в верейському повіті—волосного старшину, в подільському—селянина і в серпуховському—управляючого економією.

Вибори виборних до державної ради. Московський відділ ради торгівлі і мануфактур обібрал на виборних до державної ради: колишнього міністра торговлі Тимряєва і председателя московського відділу, члена торгово-промислової партії, Ясунинського.

Виборними до державної ради вибрано: в Петербурзі від ради торговлі і мануфактур—Гледмера, Паля, Рибкіна і Капустина; від кутаїського дворянства—князя Микеладзе і Ерстова; від тульського дворянства—Маслова і Долино-Іванівського, членів монархічної партії; від новоросійської біржі—директора заводу Лівена, консерватора; від саратовського біржевого комітету—Немировського, з „союз 17 октября“ і Добровольського з конституційно-демократичної партії; від ревельської біржі—Дієго, конституціоналіста-демократа; від лібавської біржі інженера Фрейбуша—від промислу і єврей Каденельсона—від торговлі; від сімферопольських дворян Скадовського з „союз 17 октября“ і Іваненка—країного правого; від минського комітету лісової біржі—Любанського з конституційно-демократичної партії; від владивостокської біржі—фабриканта Меркулова.

Що коштують вибори. Вибори державної ради коштують в Москві, як повідомляє телеграфне агентство, 200.000 карб.

Арешт упованного. 6 марта в Одесі арештовано, як повідомляє „Речь“ упованного від робітнич з Пересипу.

Кандидати на послы до думи. Кандидатами до державної думи від города Ярославля „союз 17 октября“ назначав, як подає відомість телеграфне агентство колишнього городського голову, Вахромеєва і колишнього директора ліцея, Берентса, а конституційно-демократична партія назначав колишнього земського начальніка, Некрасова.

На з'їзді виборців городян в Єлісаветі єврей постановили голосувати за виборців з партії народньої свободи. (Тел. агентство)

В Харькові єврей на своєму передвиборчому зібранні постановили приєднатися до партії „Народной Свободы“, яка своїми кандидатами на виборні назначила професорів: Гршмана та Гредескула і члена окружного суда Миклашевського. (Н. Ж.)

Прохання євреїв. В Саисаветі єврейська громада прохала міністра внутрішніх справ, щоб він дозволив з'їзд виборців городян, назначений на 4 апріля, назначити на инший день, бо з'їзд припадає на останній день єврейської паски, колл євреям не можна по закону йздити і писати, от же вони не можуть бути на з'їзді.

Передвиборчі збори. В Диканці (у Полтавщині) 5-го марта відбулось передвиборче зібрання дрібних земельних власників. На зібранні пристав прислав був урядника та сгражників, та председатель не схотів починати зібрання, поки в хаті буде поліція. Пристав мусив таки забрати зібрання урядника й сгражників і поставив їх у передпокої, а люде зачинили од їх двері і почали робити свое діло. Председатель розказав, які єсть партії, в чому вони неоднакові. Потім председатель порадив не називати зараз, кого думають вибрати упованим, щоб тих людей не арештовано, як це тепер ведеться. (П. Д.)

В Лубнях було передвиборче зібрання партії правового порядку. Міркували багато про те, що робити, щоб над иншими партіями перевагу мати. Один земський начальник між иншим сказав, що він певний, що партія правового порядку на виборах повершить усіх, бо він, земський начальник,

заведить волосному начальству, що треба і все буде робитися так, як треба партії правового порядку. Так думає земський начальник. А инші (не з партії правового порядку) думають, що так не буде, як земський начальник каже, бо та партія такою себе виявила, що люде їй не вірять і вибрати у думу її членів не будуть. (П. Д.)

В Одесі передвиборчі зібрання розганяє поліція. Виборні од робітників, що живуть на Бугаївці, зійшлися, як пише „Речь“ на зібрання, але городо та козаки їх розігнали. (Речь)

42 октября в Одесі відбулись дозволені губернатором збори конституційно-демократичної партії, на які прийшло більш од 300 чоловіка, всіх впустили тільки по білетам. Список промовників і доклади поперед були подані до губернатора, бо він того забажав. Губернатор не дозволив говорити Муромцеву,—члену центрального комітету, що приїхав сюди з Москви, через те тільки, що він—иногородній. Крім того губернатор не дозволив прочитати доклада Лівшиця про програму констит.-демократ. партії що до єврейських інтересів, надіславши на цьому докладі: „Россія—не єврейське царство“. Чиновник од градоначальника кілька разів спинав промовників, забороняючи говорити то про те, то про друге. Коли ж на зборах заговорили про протест проти суду над Шмідтом та проти смертної кари, то прийшла поліція і закрила збори. Через те партія не могла навіть назначити кандидатів на виборні. (К. Ж.)

3 Херсону пишуть, що там досі не було ніяких передвиборчих зібрань. Через те не буде нічого дивного, коли на виборах буде зовсім мало виборців.

Брацлавський повіт. (Од нашого кореспондента). На 6 березня в нас були назначені вибори упованих від дрібних земельних власників та від духовенства. Вибори відбувались в 4 містах: Тульчині, Шпівкові, Брацлаві та Немірові. І ось як пройшли вони в Тульчині. Участь у виборах тут взяли 155 чоловіка. Всього ж повинно було бути коло 300. Декого з тих, що приїхали відправлено, як підсудних; з них 30 священників. Дрібно-земельні власники були настільки дрібно-земельні, що всі разом (125 ч.) мали тільки 3 цевиз (по 150 десят.). Велика більшість їх чиновники-католики. Решту цевизів (14) дали священники. По числу цевизів упованих треба було вибрати 17 чол. Коли дійшло до виборів, і селяне почули, що їм треба вибрати вкупі з батюшками то вони почали зрідкатися, вибрати, відмовляючись тим, що вони батюшок зовсім не знають і що в них цілком ріжні інтереси.

Треба сказати, що до дня виборів ці дві групи селяне та священники піде разом не сходились, ніяких передвиборчих зібрань, щоб змовитись про вибори, для них не робилось, а тут перед виборами всілякі програми розмови були заборонені. Найпоп окремо вибірають, а ми окремо вигукували селяне. Не треба нам пошів! Коли председатель сказав, що так не можна, а треба непременно разом, тоді селяне настояли, щоб від них було 17 кандидатів і рішучо заявили, що священники вони все одно не будуть вибрати. І як сказали, так і зробили з 13 повітських кандидатів тільки 12, якось випадково получив потрібне число голосів; решту селяне провалили.

Священники дуже нарікають на те, що вибори були мажоритарні, (просто по більшій голосів), а не пропорціональні, (себ-то такі, щоб і меншина, і більшина могли обібрати своїх заступників) через те вони, давши цевиз, лишлись без упованих.

Кажуть, що в Брацлаві обібраво чотирох священників.

Харьків. (Од нашого кореспондента). В Харькові, 25 лютого, відбулись вибори упованих від робітників. За де-кілько часу перед виборами фабричний інспектор та пристав І участку Сизов, приїздили до заводу хліборобських машин „Гельферих-Саде“ і вмовляли робітників зробити вибори. Але робітники на це відмовили, що вони вибрати не будуть, через те, що в Харькові й досі не скасовано військовий стан і вони не мали спроможности зібратись і обміркувати виборну справу, та до того й краці товариш їх сидять по тюрмах. Тоді пристав сказав, що нехай вибірає той, хто сього хоче—і поїхав. Робітники зараз вибірали одного з поміж себе й послали по майстернях, щоб він одібрал голоси, хто хоче вибрати, а хто ні. І коли це було зроблено, то виявилось, що виборів бажав тільки п'ять чоловіка з 400 з верхом робітників.

Робітні паровозного заводу, на якому працює більш од 3500 робітників, скликали зібрання, де одноголосно постановили: в виборах упованих участі не брати.

Такі ж постанови були й на більшості дрібних харківських заводів та фабрик.

З друкарень ні одна не зробила навіть збірки і робітники голодно робили...

Далі ще відбулись вибори в залізничних майстернях, відділя за часи останньої забастовки...

На виборох уповажнених в Харківській волості 26 лютого земський начальник сказав промову...

Почувши це, більша частина селян зараз же покинула сход. Лишилось на сході щось коло 350 чол. з 800...

Треба ще зазначити, що після промови земського, коли громадяне почали виходити з двору...

Чернігівщина. Сільські сходи тут вже повивірали своїх уповажнених. На сході збиралося багато людей і вони здебільшого задалегідь змовлялися...

Тепер ідуть вибори уповажнених од дрібних земельних власників та од духовенства. Людей на цих виборах буває мало...

Тамбов, 11 марта. Военный суд присудил Сиридонову, що вбила Луженевського, поповіти. Суд постановив, подаючи присуд на конфірмацію...

Москва, 11 марта. В товаристві взаємного кредиту арештовано двох людей, про яких служители сказали, що вони похожі на де-кого з розбійників...

Поліція 6 марта в лянцкорунську волость (на Поділля) з'їхали дрібні власники та духовенство з лянцкорунської, березанської, орининської, смотрицької та циковської волостей...

Телеграми.

С.-П. Т. А. 14-го марта. ПЕТЕРБУРГ, 12 марта (офіційно). 11 марта в Царському Селі була депутація від селян з кількох губерній. Цар сказав депутатам: „Дуже радий що всіх вас бачу!...“

ські наражаються на терор з боку крайніх партій. ТИФЛІС, 12 марта. Заведено особливу комісію, яка має поділити між вірменськими монастирями і церквами...

КАЗАНЬ, 12 марта. Коло канцелярії жандарського правління кинута бомба, яка розбила шахву з ділами. З людей нікому нічого не сталося.

ЧИТА, 12 марта. Звістка надруковані по-деяких часописах, про діяльність генерала Ренненкампа.—безумовно хвалявши. Дотепер скарано на смерть по присуду суду 18 душ.

ХАРЬКІВ, 12 марта. З'їзд горнопромисловців постановив перервати заняття до 25 марта через те, що багатьом членам треба їхати на вибори.

ЗУДІДИ, 12 марта. Приїхав генерал-губернатор Алиханов з сотнею драгунів. Город стрів його урочисто і прохав передати Цареві вірнопідданчі почуття...

ПЕТЕРБУРГ, 11 марта. В найближчому засіданню державної ради обговорюватимуть справу про одкриття надзвичайного кредиту в 4 мільйони карбованців...

Відбулись під проводом митрополита Антонія треті збори, що скликав церковний собор. Архієпископ херсонський Дмитро, голова першого відділу, знав питання про те, з кого має складатись майбутній собор...

ТАМБОВ, 11 марта. Военный суд присудил Сиридонову, що вбила Луженевського, поповіти. Суд постановив, подаючи присуд на конфірмацію (затвердження) повідомити про обставини, які вменшають її вину.

Заграничні телеграми. БЕРЛІН, 11 марта. Члени рейхстагу домагались, щоб обережніше приймали чужинців в університеті і політехнику, бо частина тих студентів-чужинців політично „неблагонадійна“.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 12 марта. Думають, що командирові турецького війська в Акабі пошлють наказ вивести в 24 години війська з Таби; коли ж він того не зробить, тоді гор-д бомбардуватимуть (розстрілюватимуть з гармат).

ВІДЕНЬ, 12 марта. Збори шевських підмайстерів, на яких було коло 3000 душ, постановили застрайкувати з 22 марта, бо хазяї не згодились зробити те, чого вони від них жадали.

Дописи.

С. Дремайловна (Нижинщина). На 26 февраля назначені були у нас волосні вибори. Почали наші виборні обмірковувати, кого б вибрати. Довго думати не прийшлося: кожен знав, що крім Я. А. Гужовського ніхто з нас не має такого хисту боротися з неправдою.

А вже занадто про його щирість загомоніли, коли обрали гласним у земство; зараз побачив він там переплету, затіяв діло і викрив, що по чужих кишенях розійшлося громадських грошей більш 22 тисяч.

Гужовський все більше і більше ставав відомим. В минулім році меж трьома іншими вибраними його з нашого повіту в Чернігів до губернської комісії перерахувати крестянські закони.

Виборні крестянські, порадившись задалегідь, постановили не виробляти якихось окремих крестянських законів, бо люди всі мають бути рівними, а також заговорили про крестянську нужду. Хвостов не дозволив навіть прочитати сю постанову. Тоді Гужовський заявив, що як так, то він не має змоги бути в комісії, вклонившись вийшов зовсім із зали а за ним те саме заявляли ще чоловік 30 і вийшли з комісії.

9 января перетрусили Гужовського дома й у канцелярії в земстві, не знайшли нічого, а про те посадили. Люде зразу догадалися, що се прирозуміли таке, аби вибори в думу відбулися без нього. Наближалася вибори і за Гужовського народ турбувався,—одного разу таке було розібрало, що хотіли піти в Ніжин до острога і силоміць визволити (се за 24 верства), та вгамували тільки на тім, щоб його ж таки обрати од себе.

Зібралися ото 26 лютого на волосний сход вибрати двох представників. От, старшина наш—Бойко і почав був усювати, щоб вибрати пристойних людей, а про Гужовського, крий Боже, й пригадувати, бо й самі не оберуться лиха, та й йому же більше напсуєть. Волосний писар—Іваненко уже й зовсім не кричучись ганьбив Гужовського і намовляв вибрати інших. Люде вислухували все уважно, та все таки своє держали на мислях.

До всієї Ніжинщини радіють сьому, а кращі виборні з інших волостей прямо заявляють, що коли вони з'їдуться в Ніжині вибрати між собою п'яťох у губернію, то неодмінно одкажуть зовсім вибрати, як що Гужовського не вистуєть.

Останніми часами Гужовський зовсім заглаб і тепер переведений у більницю, а міць його й так була не дуже то. Ходить чутка, що його не забаром вишлють в Архангельську губ.

М. Димер (київського повіту). 5 марта відбулися вибори від крестян по димерській волості, київського повіту.

Більшість голосів припала на Якова Курача, чоловіка молодого, але досить свідомого в громадських справах. От же хтось з громадян крикнув, що він княжича читає й через те не може бути виборним. Коли ж писар довів, що читання книжок не може служити перешкодою до виборів у думу, то другий свідок, якого ймення не допевнялись, посвідчив, що Курач брав участь у єврейських розрухах.

На цю останню річ старшина звернув увагу і завіз до виборчого протоколу. Всі ці суперечки велась уже після виборів.

Староста ж із трьох сіл (Лубянки, Гаврилівки та Раково-Вороньківки) заявляють, що Яков Курач зовсім не чорносотенець, у минулих розрухах і ні в яких „матежах“ участі не брав. Це вони всі три посвідчили на бомаві, до якої навіть приклали свої штепелі.

Курач подав у комісію апеляцію, аби такі його ствердили виборним. Цікаво, що деякі селяне, гукали: „Він демократ! Його не варто посылать до думи“.

Наші селяне й досі не знають, що демократом зветься чоловік, прихильний до простого народу, який бажає селянню добра й користі.

На старшину в нас кулюк не кидали, бо його просили залишити старшинин стан, коли він хоче бути виборним. На це він, певне, не згодився. Програми „правих“, які старшина роздавав селянам перед виборами, селяне подерли поволокині, бо „то нікчемна річ“. Орія Якова Курача (59 кулюк з 116) ніхто не подучав їх більше як 50.

Один тільки має 53, і той обідав, коли поїде до думи, то „мовчатиму там як зень, бо там треба мовчати та слухати, що скажуть і яку милость прочитають“.

Ми певні, що цей виборний і буде затвержений урядом. Л. Тамаренко.

Херсон. На минулім тиждні закінчила в нас, у Херсоні, свої драматичні вистави українська трупа з О. К.

Саксаганським на чолі. Трупа пала тільки 12 вистав (між иншим, „Суета“ йшла тричі) і мала дуже гарний поспіх. Зала городского театру 9 раз була повна, і багатом не стало місця: очевидячки, наші городяне добре вигододалися і бажали знов побачити знайомих українських артистів, послухати українських співів і хоч трохи перебити оскомю після довгочасних вистав російської драми, яка тут обов'язково буває в т. зв. „зимній сезон“.

Взагалі вистави давали трупі більш, як 400 карб. що-вечора, а моральний поспіх був дуже великий. Перш усього, народ на виставах бував не звичайний, якого нам не доводилось ніколи бачити на українських спектаклях. Друге ж, тутешнє суспільство зацікавилось дуже сучасними комедіями д. Карпенка-Карого і хоч декотрі нагадували про колишні „чудові“ драми з „піснями й танцями“, однак усі йшли в театр і з цікавістю дивилися на нові п'єси, не вважаючи на те, що вони „неможливі: пани балакають по українському“!

На сей раз і польська колонія тутешня стала в щирі відносини до українського письменства і виявила свою прихильність до його: в бенедік д. Саксаганського поляки подали йому вінок з таким написом на блакитній стрічці: „wielkiemu artyście bratniego narodu od wielbicieli z Chersonia“.

Харьків. Скарбник заводу „Гельферих-Саде“ віз із банку гроші, щоб дати робітникам „получку“. Завод стоїть біля південно-західної залізниці, що йде з Харькова до Балашова, і їхати до його треба досить глухими вулицями. Коли скарбник вийшов на одну з таких вулиць, з-за огорожі вийшли чогорі озброєних чоловіки й не гаявши спинили коня. Один у мент перерізав віжки, а інші три в той саме час обступили скарбника. Один з них став попереду і, наставивши дуло пістоля до обличчя, звелі мовчати і не ворухитись; другий став з-заду й, піднівши руку з книжалою над головою скарбника, ливився так, а третій, узявши торбочку з грішми, пішов поамалу в найближчий переулоч.

Коли він зник з очей, тоді й ті, що лишилися ще при скарбнику, сказали йому, що коли він хоче жити, то мусить остатись на сьому місті доки вони не одійдуть геть усі, а по тому пішли собі тїєю ж стежкою, що й перший, одступаючи спершу за дом, з пістолями наготови. Грошей забрало 2642 карб.

Не встигли харьківці забути це, як тут же знов озброєні люде обібрали дві „монополії“. В одній забрали 700 карб., а в другій—90. Виходить, що Харьків ніяк і ні в чім не одстає від інших міст.

І. Прихильний.

Залізничні Поїзди.

Table with columns: Південно-Західна (Юго-Западная) залізниця, № поїзда, Охдходить з Києва, Прибуває до Києва. Lists train schedules for various routes.

Видає і за редакцію відповідає Володимир Леонтович.

Оповіді.

Скінчивша зубол. школу шукає практики по зуб. техн. і лекц. з предм. гімназ. курса. Деонісєв. пер. 10, кв. 3. 1—2 132

Просимо прочитати!

Тільки за 6 карб. 95 коп. висилаємо 14 ось яких річей: 1) годинник „орної сталі, відкритий, анкерний, (не ціліндр), ремонтуар, заводиться без ключа, чоловічий або жіночий, добре віривний, з золотом оздобю, порука на 6 літ; 2) ланцюжок папирний, з нового американського золота, до жіночого годинника такий самий, але довгий на шю; 3) гарний брелок нового зрзак; 4) золотий перстень 56 проб з правдивим самоцвітом, або портегар заграничної роботи, з доброї шкурки; 5) гаманець з гарної заграничної шкурки на 5 розділів (окремий розділ на золото), з механічним замком кращій конструкції; 6) каучуковий штемпель до його з іменням та прізвищем замовця; 7) пастечка з краскою до штемпеля; 8) складаний ніжок з кращій англійської сталі; 9) замшовий гаманець на годинник; 10) штучний бінокль з видами; 11) механічний олівець; 12) патентований апарат до писання без чорнила „Patent Universal“; 13) складані кишеньні ножиці в футлярі; 14) складана шітка з зералом і грєбінцем. Всі ці річі, що коштують на роздріб більше як 20 карб., висилаємо тільки-но за 6 карб. 95 коп. з пересилкою та запакунням, зараз по одібранню замовлення, накладаючи плату. Тим, що пришають задаток, хоч би почтовими марками, дурно вивнається на годиннику монограма. В Сибір та Азіяську Росію прилачується 40 коп. за пересилку; в Сибір не висилаємо без задатку. Замовлення просимо адресувати товариству „Труд“, Варшава, Почтова скринька № 463. н. в. сб. 128 75—3

В Києві з 1 січня виходе (уже вийшов №10)

„ШЕРШЕНЬ“

Український гумористично-сатиричний ТИЖНЕВИК

з малюнками і карикатурами на громадські і політичні теми, на візирьєп столичних сатиричних журналів.

„ШЕРШЕНЬ“ виходить що-п'ятниці-

Ціна з пересилкою на рік 4 карб., на пів року 2 карб. 30 коп., на 3 міс. 1 карб. 20 коп., окреме число 10 коп., за кордон 6 карб.

В „Шершні“ працують письменники: Бердяєв С., Будаєв Ю., Вдовиченко М., Вороний М., Гребинюк І., Коваленко Гр., Коваленко Ол., Коробинський М., проф. Кримський А., Кузьменко М., Ліпа Ів., Маковей О., Нечуй-Левіцький Ів., Полава М., Сивенський В., Старицька-Черняхівська Л., Стешенко І., Стефаник В., Тімченко Є., Федорченко Ів., Франко Ів., Хоткевич Г., Чернявський М. і багато інших. Художники: Бабенко А., Бурачок І., Красіцький Ф., Лозинський С., Рівниченко В., Світославський С. П., Сластьон О., Ріхачек В., Турцевич А., Шудьга, Яковлев М. (Косин) і інші.

Передплата приймається вь Києві—книгарня „Кіевської Старини“ Безаківська, ч. 14, і в книгарні „Іванова і К“, Фундуклеєвська, ч. 2, і в редакції.

Адреса редакції: Гоголевская ул. 45, кв. 8.

Ціна за оголошення 2 карб. за стрічку петіга, 100 карб. за стовпець. Редактор-Видавець В. Лозинський.